

HỎI ĐÁP VỀ PHÂN BAN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

(Tiếp theo kì trước)

PHẦN 4: PHƯƠNG PHÁP, PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC TRONG TRƯỜNG THPT

Câu 29. Tại sao phải đổi mới dạy học ở trường THPT?

Trả lời: Với mục tiêu giáo dục xác định cần phải có những phương pháp giáo dục thích hợp. Khi mục tiêu giáo dục thay đổi thì phương pháp dạy học cũng cần phải thay đổi cho phù hợp. Trong cuộc đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay, điều thay đổi trước hết là mục tiêu giáo dục. Con người Việt Nam được đào tạo cần có những phẩm chất và năng lực đáp ứng sự đòi hỏi của sự phát triển kinh tế - xã hội ở Việt Nam, đồng thời thích ứng với bối cảnh hội nhập quốc tế.

Đã từ lâu phương pháp giáo dục nói chung, phương pháp dạy học nói riêng ở nước ta đã bị phê phán là lạc hậu, trì trệ. Đó là phương pháp giảng dạy theo lối truyền thụ một chiều, áp đặt tạo cho người học cách học bị động, hạn chế việc phát triển các phẩm chất linh hoạt, độc lập, sáng tạo của tư duy, khả năng ứng dụng những kiến thức và kĩ năng thu nhận vào thực tiễn. Ngoài ra đối tượng giáo dục cũng đã có những thay đổi trong quá trình phát triển tâm lí, sinh lí, nhận thức, không chấp nhận phương pháp dạy học cũ nói trên.

Câu 30. Phương pháp dạy học ở trường THPT được đổi mới theo phương hướng nào?

Trả lời: Theo Luật Giáo dục 2005, phương pháp giáo dục phổ thông phải phát huy được tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo của học sinh; phù hợp với đặc trưng môn học, đặc điểm đối tượng học sinh, điều kiện của từng lớp học; bồi dưỡng cho học sinh phương pháp tự học, khả năng hợp tác; rèn luyện kĩ năng vận dụng vào thực tiễn; tác động đến tình cảm, đem lại niềm vui, hứng thú và trách nhiệm học tập cho học sinh.

Phương pháp dạy học ở trường THPT phải tuân theo những yêu cầu đã được quy định trong Luật Giáo dục. Ngoài ra học sinh THPT, với đặc điểm về trình độ tư duy, kĩ năng học tập cần được tổ chức và hướng dẫn theo những hình thức phù hợp nhằm phát huy khả năng tự nghiên cứu, tự học của mỗi học sinh.

Câu 31. Sách giáo khoa THPT được biên soạn với tinh thần đổi mới phương pháp dạy học như thế nào?

Trả lời: Bộ GD - ĐT đã đưa ra những yêu cầu cho việc biên soạn SGK phổ thông, trong đó yêu cầu là: trực tiếp góp phần vào việc đổi mới phương pháp dạy học. Việc biên soạn SGK ở cấp THPT phải thực hiện các yêu cầu này.

SGK THPT phải bám sát mục tiêu và chương trình giáo dục THPT. Bên cạnh hệ thống tri thức chung, nội dung SGK đã được bổ sung những yếu tố thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn; SGK chú trọng các nội dung thí nghiệm, thực hành,

những tình huống thực tiễn. SGK THPT được biên soạn như những tài liệu tự học thông qua những gợi ý dưới dạng lệnh hoặc câu hỏi. Cấu trúc và cách thể hiện của SGK giúp nâng cao khả năng tự học của học sinh.

Câu 32. Phương pháp dạy học đối với cùng một môn học có gì giống và khác nhau giữa các ban?

Trả lời: Mỗi học sinh đều học tất cả các môn học theo Kế hoạch giáo dục. Vì vậy, đối với cùng một môn học ở các ban như Giáo dục công dân, Công nghệ, Tin học, Thể dục,... thì không có sự khác biệt về phương pháp dạy học. Tuy nhiên, đối với môn học có nội dung nâng cao, chẳng hạn môn Toán - môn học nâng cao đối với ban KHTN và không nâng cao với ban KHXH - NV thì không nhất thiết phải giảng dạy theo một cách giống nhau. Phương pháp dạy học cần được vận dụng một cách linh hoạt khi có nội dung, đối tượng có những đặc điểm khác nhau. Do đó có thể dạy Toán ở ban KHTN với cùng một chủ đề như ở ban KHXH - NV song giáo viên có thể chọn phương pháp khác, một hình thức tổ chức dạy học khác, chẳng hạn sử dụng phương pháp giúp người học tự phát hiện, tự giải quyết vấn đề, nỗ lực trong việc khái quát hoá để rút ra kết luận.

Câu 33. Phương pháp dạy học các chủ đề tự chọn có khác phương pháp dạy học các môn học không?

Trả lời: Trước mắt, chương trình tự chọn bao gồm các chủ đề bám sát, nâng cao. Những chủ đề đó gắn bó chặt chẽ với nội dung, chương trình, SGK. Do đó, tùy theo loại chủ đề, từ yêu cầu cần phải đạt mà có cách chọn lựa phương pháp dạy học thích hợp. Phương pháp dạy học phải căn cứ vào trình độ của học sinh. Đối với học sinh học các chủ đề bám sát cần phải gợi ý, củng cố, làm mẫu... Đối với học sinh chọn các chủ đề nâng cao thì nên tổ chức và hướng dẫn học sinh bằng các gợi ý cần thiết để học sinh tự giải quyết, tìm kiếm các mối liên hệ giữa phần đã học và phần nâng cao, gợi ý để tiếp tục nghiên cứu, phát triển các vấn đề đó nhằm tạo hứng thú và đáp ứng nguyện vọng của những đối tượng này.

Câu 34. Yêu cầu cơ sở vật chất cần thiết của trường THPT phân ban có gì khác cơ sở vật chất của trường THPT trước đây?

Trả lời: Cơ sở vật chất cần thiết cho phân ban về cơ bản như đối với chương trình không phân ban nhưng có một số yêu cầu cao hơn sau đây:

- Có phòng Tin học với số máy tối thiểu là 25 máy, được kết nối Internet để thực hiện chương trình Tin học (2 tiết/tuần của lớp 10);

- Có thiết bị dạy học theo danh mục thiết bị

(Xem tiếp trang 61)